

Baluwa ya Paulo kwa wanhu wa ako **Galatia** **Ulongozi**

Kitabu cha Wagalatia chandikigwa na Mtumigwa Paulo (Sula ya 1:1). Baluwa ino Paulo kawandikila vibumbila va wanhu wamtogole Yesu ako Galatia hagati ya mwaka wa 48-57 toka kuvumbuka kwa Kilisito. Wagalatia ogesigwa awo wanhu wakalile ako Lumi mwiisi ya Galatia. Wanhu oifunza mbuli hawajuwile bule kamba Paulo kakala kwahi viyandike baluwa ino, lakini yugesigwa sengine kayandikila Efeso hebu Kolinto.

Paulo kawandikila wanhu wamtogole Yesu, wose Wayahudi kwa wanhu haweli Wayahudi mna ivibumbila va wanhu wamtogole Yesu ako Galatia. Kandika baluwa ino kuwalemela wafundiza wavizi walongile wanhu wamtogole Yesu olondigwa kukweleleza malagizo ga Wayahudi kulawa mna idilagano da umwaka, ng'hani ng'hani kwingila kumbi. Kukala na kibumbila cha wanhu mna iwanhu wamtogole Yesu kikemigwe Wayuda walondile wanhu haweli Wayahudi wamtogole Yesu wengile kumbi. Vivija walonga Paulo hakalile Mtumigwa bule, Paulo kaigombela mbuli ya utumigwa wake kwa kulonga mbuli zake za umwaka (Sula ya 1:11-2:14) na kaigombela Mbuli Inogile kwa kusimulila wanhu okomboligwa kwa kumtamanila Yesu

Kilisito (Sula ya 2:16). Ino yolawilila kwa bazi da Imulungu na siyo kija kiwosang'hana wanhu.

Mbuli zili mkitabu

Paulo kosonga baluwa yake kwa kuwalamuska kibumbila cha wanhu wamtogole Yesu ako Galatia (Sula ya 1:1-5).

Abaho Paulo kosimulila mbuli zake ziyagwe za kuchugu ili kuigombela viilondigwa kumwake kuwafundiza wanhu na kolonga viyagezile kukala kwa kukweleleza malagizo lakini mbuli ayo haitendile chochoso (Sula ya 1:6-2:21).

Abaho kosimulila sang'hano ya malagizo na ng'hekewa mna uukombola (Sula ya 3-4).

Abaho kolonga mbuli ya malagizo gayagwe mbuli ya viilondigwa kukala kwa wanhu wamtogole Yesu (Sula ya 5:1-6:10).

Paulo komambukiza baluwa yake kwa kuwalamuska na kowapula wakumbuke Imulungu kiyagaluse mgati ya munhu kinoga ng'hani kubanza malagizo ga lukuli, kamba vija kwingila kumbi (Sula ya 6:11-18).

¹ Niye Paulo, namtumigwa, sikemigwe hebu kutumigwa na wanhu, lakini nhumigwa na Yesu Kilisito na Imulungu Tata, yamzilibule Yesu kwa wafile.

² Ndugu wose weli hamoja na niye tovilamuska vibumbila va wanhu wamtogole Yesu ako Galatia.

³ Imulungu Tataetu na Mndewa Yesu Kilisito wawagwee ng'hekewa na tindiwalo.

⁴ Kwa kutegeleza viyolonda Tataetu Imulungu, Kilisito kailava mwenyego kwa nzambi zetu, ili

yatukombole na nzambi za wanhu wa lukolo luno lwa sambi.

⁵ Imulungu yagweleligwe ukulu siku zose! Ona.

Mbuli imoja Inogile

⁶ Mweye mong'hanganya, sambi sambi baha, momuleka Imulungu yawakemile kwa ng'hekewa ya Kilisito, na mokweleleza usenga uyagwe ukoneka kamba mbuli inogile.

⁷ Kulonga ukweli kuduhu mbuli iyagwe inogile. Nolonga vino, kwavija kuna wanhu wayagwe owading'hula na olonda kuigalusa Mbuli Inogile ya Kilisito.

⁸ Lakini hata kamba imoja wetu hebu msenga wa kuulanga, kowapeteleni usenga uyagwe hauigalile na Mbuli Inogile ituwapetele siye, ayo yaduwiligwe na Imulungu!

⁹ Siye tulonga, na sambi nolonga kabili, munhu yoyose yowapetela usenga uyagwe hauigalile na Mbuli Inogile imupeteligwe, munhu ayo yaduwiligwe na Imulungu!

¹⁰ Vino vinongile vino nolonda kutogoligwa na wanhu? Haili vivo bule! Niye nolonda kutogoligwa na Imulungu! Vino, niye nolonda kuwanogeza wanhu? Maza nhendile vivo, sambi niwe msang'hanaji wa Kilisito.

Paulo viyapatile utumigwa

¹¹ Ndugu zangu, nolonda mujuwe kuwa Mbuli Inogile iniwapetele hailawa kwa wanhu.

¹² Niye siipatile kulawa kwa munhu yoyose, hebu kufundizigwa na munhu. Yesu Kilisito mwenyego yuyo yanigubulile.

13 Mweye muhulika vinikalile noigoga goya dini ya Kiyahudi, muhulika vinividununze ng'hani vibumbila va wanhu wamtogole Yesu bila kuvonela bazi na nilonda kudibanga tamanilo jao.

14 Niye niwahuma Wayahudi wayangu wengi wanileleke nao kwa kukweleleza dini ya Kiyahudi, niwamba ng'hani kuvigoga vihendo vitugweleligrwe na wahenga zetu.

15 Lakini Imulungu kwa ng'hekewa yake kanis-agula ning'hali sinavumbuka, kanikema nimsang'hanile.

16 Viyone vinoga kunigubulila Mwanage, ili niwapetele Mbili yake Inogile wanhu haweli Wayahudi, sikimbilile kwa munhu kumuuzza mbuli yoyose,

17 hebu kuchola kudibuga da Yelusalemu kuwauza waja wanongolele kuwa watumigwa, lakini tanhu nichola mwiisi ya Alabiya abaho nibweleganya kudibuga da Damesiki.

18 Viibitile miyaka midatu, nichola Yelusalemu kumulola Kefa,* na nikala nayo kwa siku longo na tano.

19 Lakini siiting'hane na watumigwa wowose wayagwe ila Yakobo, ndugu yake Mndewa Yesu.

20 Kino kinyandika cha ukweli, Imulungu kojuwa siviza!

21 Abaho nichola mziisi za Siliya na Kilikia.

22 Kipindi acho vibumbila va wanhu wamtogole Yesu ako Yudea vikala havinanyona.

23 Wao wakala wakijuwile kija kiiyeka kiwahulike kwa wanhu, “Munhu ija yakalile

* **1:18** Kefa kwa ulonzi wa Kigiliki Petulo.

yotudununza, sambi kowapetela wanhu Mbuli Inogile iija ya kumtamanila Kilisito iyakalile yolonda kuibanga!"

²⁴ Avo mbuli ya niye wamgwaa ukulu Imulungu.

2

Paulo na watumigwa wayage

¹ Viibitile miyaka longo na nne, nibweleganya Yelusalemu hamoja na Balinaba, vivija nimsola Tito.

² Nichola kuko kwavija Imulungu kanigubulila nichole, vituiting'hane twiiyeka na vilongozi niwasimulila usenga wa Mbuli Inogile iniwapetela wanhu haweli Wayahudi. Nhenda vivo ili sang'hano yangu inisang'hane na ino inisang'hana sikuyage bule.

³ Miyangu Tito hamoja kakala Mgiliki, hawamnanahize yengile kumbi,

⁴ vivija kukala na wanhu waitendile wamtoga Yesu walonda yengile kumbi. Wanhu awo wengila kinyelegezi mna ikibumbila chetu kutusepa, ili wajuwe vitubwihila kwa kuilumba na Yesu Kilisito. Walonda tukale kamba watumwa.

⁵ Lakini hatuwatogolele bule, ili ukweli wa Mbuli Inogile usigale na mweye.

⁶ Lakini wanhu wano olongigwa kuwa vilongozi, kamba kweli wakala vivo hebu si vivo, niye sitonga bule. Kwavija Imulungu hamtagusa munhu kwa kumulola kwa kunze, wanhu awo hawakalile na magesa ga kunyongezela.

⁷ Lakini wajuwa kuwa Imulungu kanhuma niwapetele Mbuli Inogile wanhu haweli

Wayahudi, kamba vija Petulo viyatatumigwe yawapetele Mbuli Inogile Wayahudi.

⁸ Kwavija Imulungu yamtendile Petulo mtumigwa kwa Wayahudi, yuyo yanhendile niye kuwa mtumigwa kwa wanhu haweli Wayahudi.

⁹ Yakobo, Kefa na Yohana okoneka kuwa vilongozi wakulu, waijuwa ng'hekewa inigweleligwe na Imulungu, avo watugoga makono niye na Balinaba, kulagusa siye na wao twa kinhu kimoja. Tuitogolela kuwa niye na Balinaba tukasang'hane kwa wanhu haweli Wayahudi na wao wakasang'hane kwa Wayahudi.

¹⁰ Lakini watupula kino kiiyeka, tuwagese wakiwa weli mkibumbila chao, na niye ng'hala niwamba kuisang'hana mbuli ayo.

Paulo komzuma Kefa

¹¹ Lakini Kefa viyezile kudibuga da Antioquia, nimulemela mgameso ga wanhu kwavija kakala yabanange.

¹² Kwavija wang'halil hawanavika wanhu wayagwe watumigwe na Yakobo, Kefa kakala yoja na wanhu haweli Wayahudi. Lakini wanhu awo viwavikile kasonga kuinega na wanhu haweli Wayahudi, kwa kuwadumba wanhu wa kibumbila wakalile onanahiza kwingila kumbi.

¹³ Wayahudi wayagwe wailumba na Kefa mna imbuli ayo ya utapitapi, hata Balinaba nayo kakala mumo.

¹⁴ Vinyonile mbuli zao zootenda haziigalile na viilonda Mbuli Inogile, nimulongela Kefa mgameso ga wanhu wose, "Hamoja gweye

kwa Muyahudi, kokala kamba wanhu haweli Wayahudi na siyo kamba Muyahudi. Habali kowanahanahiza wanhu haweli Wayahudi wakweleleze vihendo va Wayahudi?”

Wayahudi na wanhu haweli Wayahudi okomboligwa kwa kumtamanila Imulungu

¹⁵ Siye twa Wayahudi kwa kuvumbuka, na siyo wanhu haweli Wayahudi wene nzambi!

¹⁶ Siye tojuwa kuwa munhu hatendigwa kanoga mgameso ga Imulungu kwa kugagoga Malagizo ga Musa, ila kwa kumtamanila Yesu Kilisito. Na siye tumtamanila Yesu Kilisito ili tutendigwe tunoge mgameso ga Imulungu, kubitila kumtamanila kwetu Kilisito, na siyo kwa kugagoga Malagizo ga Musa. Kwavija kuduhu munhu yoyose yotendigwa kanoga mgameso ga Imulungu kwa kugagoga Malagizo ga Musa.

¹⁷ Lakini kamba siye tolonda kutendigwa tunoge mgameso ga Imulungu kwa kuilumba na Kilisito, tokoneka kamba totenda nzambi, vino gano gofambula kamba Kilisito kowataza wanhu watende nzambi? Haili vivo bule!

¹⁸ Niinanga nzila ya kugatamanila Malagizo. Kamba sambi noizenga kabili, aho nolagusa niye nogabena Malagizo.

¹⁹ Mbuli ya Malagizo niye nifa, Malagizo genyego gang'homa ili niwe mgima kwa mbuli ya Imulungu. Niye niwambigwa mumsalaba hamoja na Kilisito.

²⁰ Sambi namgima, lakini sili niye kabili ila Kilisito yokala mgati mmwangu. Sambi nokala kwa

kumtamanila Mwana wa Imulungu, yaninogelete niye, na kaulava ugima wake mbuli ya niye.

²¹ Siilema ng'hekewa ya Imulungu. Kwavija kamba munhu kotendigwa kanoga mgameso ga Imulungu kwa kugagoga Malagizo, avo Kilisito kafa bule!

3

Malagizo na kumtamanila Imulungu

¹ Mweye Wagalatia mwa wabozi! Vino nani yawalogile? Mbuli ya kuwambigwa kwa Yesu Kilisito mumsalaba ilongigwa goya mgameso genu.

² Nolonda kujuwa kinhu kimoja kumwenu, vino mumbokela Loho wa Imulungu mbuli ya kusang'hana vigalonda Malagizo hebu kwa kuhulika Mbuli Inogile na kuitogola?

³ Vino mweye mwa wabozi? Mweye musonga kusang'hana mbuli zose kwa kutazigwa na Loho wa Imulungu, vino sambi molonda kumambukiza kwa udahi wenu wenyego?

⁴ Vino mbuli zose ziwapatile mugaya bule? Aka, havidahika!

⁵ Vino Imulungu kowagwaa Loho wake na kuttenda unzonza kumwenu kwavija motenda vigalonda Malagizo ga Musa hebu kwavija moihulika Mbuli Inogile na kuitogola?

⁶ Kamba Maandiko Gang'alile vigolonga mbuli ya Abulahamu, "Kamtamanila Imulungu, nayo Imulungu kamgesa kanoga."

⁷ Avo mujuwe kuwa, wanhu wose omtogola Imulungu, awo wao wana too wa Abulahamu.

⁸ Maandiko Gang'alile galagula toka mwaka kuwa Imulungu kowatenda wanhu wa isi zose

wanoge mgameso gake kubitila kumtamanila kwao. Avo Maandiko Gang'alile gampetela Abu-lahamu Mbuli Inogile, "Kubitila gweye Imulungu kowatenda wanhu wa ng'holo zose za mwiisi wamwede."

⁹ Avo wanhu wose omtamanila Imulungu omweda hamoja na Abulahamu, yamtamanile Imulungu.

¹⁰ Lakini wanhu wose otamanila kugatenda golondigwa na Malagizo, wanhu awo waduwiligwa na Imulungu. Kwavija Maandiko Gang'alile golonga, "Munhu yoyose yoleka kugoga kila kinhu chandikigwe mna ikitabu cha Malagizo, munhu ayo kaduwiligwa na Imulungu!"

¹¹ Sambi yojuwika goya Malagizo hagadaha kumtenda munhu yanoge mgameso ga Imulungu, kwavija Maandiko Gang'alile golonga, "Munhu yotendigwa kanoga mgameso ga Imulungu kokala kwa kumtamanila Imulungu."

¹² Lakini Malagizo siyo mbuli ya kumtamanila Imulungu, lakini Maandiko Gang'alile golonga, "Munhu yoyose yotenda mbuli zilondigwa na Malagizo kokala kwa mbuli zizo."

¹³ Kilisito katukombola mna ukuduwilige na Malagizo, kwa kuduwilige mbuli ya siye, kwavija Maandiko Gang'alile golonga, "Munhu yoyose lukuli lwake lunanikigwe mdibiki kaduwiligwa."

¹⁴ Mbuli ino itendeka ili vinhu vinogile, vija Imulungu viyailagane na Abulahamu wagweleligwe wanhu haweli Wayahudi kubitila Yesu Kilisito, avo kwa kumtamanila Imulungu tobokela Loho Yang'alile iyalongile Imulungu.

Lagizo na Kija kiyalongile Imulungu

15 Ndugu zangu, nolonda nilonge vinhu viigalile na vinhu vootenda wanhu siku zose. Wanhu wabili wahaitogolela mbuli na kwika kilaguso cha kuilagana, kuduhu munhu yodaha kusegesa hebu kwengeza kinhu.

16 Avo kija kiyalongile Imulungu kagweleligwa Abulahamu na munhu yaleleke mulukolo lwa mwanage Abulahamu. Maandiko Gang'alile hagalonga, "Wanhu waleleke," fambulo jake wanhu wengi, lakini golonga, "Munhu yaleleke," fambulo jake munhu imoja, nayo ayo Kilisito.

17 Niye nolonga vino, Imulungu kailagana na Abulahamu na kalonga kotenda kiyailagane nayo. Malagizo ga Musa gagaligwe miyaka magana mane na malongo madatu kumwande hagadaha kudisegesa lagano. Avo hagadaha kusegesa kija kiyalongile Imulungu.

18 Kwavija kamba nhunza ya Imulungu yotamanila Malagizo, baho haidaha kutamanila kija kiyalongile Imulungu. Lakini, mbuli ya kija kiyalongile, Imulungu kamgwaa nhunza Abulahamu.

19 Vino kilamuso cha Malagizo choni? Gongezigwa ili kulagusa zilihi azo nzambi, Malagizo gokala mbaka kwiza kwa munhu yaleleke mulukolo lwa mwanage Abulahamu, ayuja yalongigwe mna idilagano. Malagizo gagaligwa na wasenga wa kuulanga kubitila ija yogala kuilumba.

20 Munhu yowatenda wanhu wailumbe halondigwa kamba mbuli yenyego ya munhu imoja, lakini Imulungu imoja.

Kilamuso cha Malagizo

²¹ Vino ino yofambula kuwa Malagizo ga Musa hagailumba na kija kiyalongile Imulungu? Aka, haili vivo! Kwavija kamba wanhu wabokela Malagizo godaha kugala ugima, baho munhu yoyose kodaha kutendigwa yanoge mgameso ga Imulungu kwa kugagoga Malagizo.

²² Lakini Maandiko Gang'alile golonga kuwa wanhu wose wa mwiisi otawaligwa na nzambi, na nhunza iyalongile Imulungu kwa kumtamanila Yesu Kilisito, ogoleligwa wanhu waja omtogola.

²³ Lakini kipindi cha kumtamanila Imulungu vikikalile hakinavika, Malagizo gakala gatufungile mbaka kipindi cha kumtamanila Imulungu vikigubuligwe.

²⁴ Avo Malagizo gatulongoza mbaka viyezile Kilisito, ili kwa kumtamanila kwetu Imulungu yatutende tunoge mgameso gake.

²⁵ Lakini kipindi cha kumtamanila Imulungu kivika, avo Malagizo hagatulongoza kabili.

²⁶ Kwa kumtamanila Yesu Kilisito mweye mose mwa wana wa Imulungu.

²⁷ Mweye mose mubatizigwe kwa kuilumba na Kilisito, na sambi mumvala Kilisito mwenyego.

²⁸ Avo kwa kuilumba na Yesu Kilisito wanhu wose kuduhu kuibagula. Kuduhu Wayahudi na Wagiliki, kuduhu watumwa na wanhu wakomboligwe, kuduhu wambigalo na watwanzi, wose kinhu kimoja.

²⁹ Kamba mweye mwa wanhu wa Kilisito, baho mwa wanhu wa lukolo lwa Abulahamu, na mubokela kija kiyalongile Imulungu.

4

¹ Avo, nolonga vino, muhazi yahawa yang'halil mwana, kaigala na mtumwa, hamoja vinhu vose vake.

² Kipindi acho chose kolongozigwa na wanhu omulela na wanhu ovilola goya vinhu vake, mbaka chahavika kipindi kikigwe na tatake.

³ Vivo ili kumwetu siye, vitukalile tung'halil wana, tukala watumwa wa loho zitawala mwiisi.

⁴ Lakini vikivikile kipindi kinogile, Imulungu kamtuma mwanage mwenyego, yaleligwe na mtwanzi, na kalongozigwa na Malagizo,

⁵ ili yawakombole wanhu waja wose watawaliqwe na Malagizo, ili tuwe wana wa Imulungu.

⁶ Kwavija mweye mwa wanage, Imulungu kamtuma Loho wa Mwanage mmizoyo yenu, Loho ayo yokemelela, “Aba, fambulo jake Tata.”

⁷ Avo gweye huli mtumwa kabili, lakini kwa mwana. Na kwavija kwa mwana, Imulungu kokugwaa vinhu vose viyawekile wanage.

Paulo na Wagalatia

⁸ Kuko umwaka mukala hamumjuwile Imulungu, na avo mukala watumwa wa loho zilibule udahi wa kutawala.

⁹ Lakini sambi mumjuwa Imulungu, hebu nonge mujuwigwa na Imulungu, habali mozibwelela loho za ukiwa zilibule nguvu na molonda kuwa watumwa wao kabili?

¹⁰ Mung'halil mozigoga siku na miyezi na vipindi na miyaka.

¹¹ Nodumba sengine sang'hano yangu inisang'hane mbuli yenu yaga bule.

12 Ndugu zangu, nowapula muwe kamba niye. Kwavija hata niye niwa kamba mweye. Mweye hamunhendele mbuli yoyose ihile.

13 Mojuwa kuwa utamu awo unhendile kuwapetela Mbuli Inogile kwa mwanza wa ichanduso.

14 Hata ivo, kipindi kija hamnibezile hebu kundema mbuli ya utamu wangu, hamoja mugaya ng'hani mbuli ya utamu awo, lakini munibokela kamba vonda mumbokele msenga wa kuulanga, na munibokela kamba vonda mumbokele Yesu Kilisito mwenyego.

15 Mweye mukala na deng'ho! Vino kulawilila choni? Niye nodaha kulonga, kipindi kija, maza mudahile mwahang'olile meso genu wenyego na kungwaa niye.

16 Vino sambi monihila mbuli ya kuwalongela ukweli?

17 Wanhu wayagwe owagaiya mweye, lakini hawagesa ganogile kumwenu. Olonda mweye na niye tuigole, ili mweye muwagaiye wao.

18 Kweli siku zose vinoga kugaiya mbuli zinogile, hata kamba niye nahabule.

19 Wanangu! Kamba vija mtwanzi viyogaya kipindi cha kulela mwana, na niye nowagaiya mbaka Kilisito vonda yalumbigwe mgati mmwenu.

20 Nosulukila, maza nahakalile na mweye sambi, nahalongile ulonzi unogile! Niye nokala moyo nyunguwaa mbuli yenu!

21 Nongeleni mweye mulonda kutawaligwa na Malagizo ga Musa, vino hamuhulika bule vigalonga Malagizo?

22 Kwavija yandikigwa kuwa Abulahamu kakala na wana wabili, mwana imoja kaleleka na mtwanzi yakalile mtumwa, na mwana iyagwe kaleleka na mtwanzi yakomboligwe.

23 Mwanage yaleleke na mtwanzi yakalile mtumwa kaleleka kamba viwaleleke wana wayagwe, lakini mwanage yaleleke na mtwanzi yakomboligwe kaleleka kubitila kija kiyalongile Imulungu.

24 Kinhu kilawilile kwa wana wabili wa Abulahamu kiigala na kinhu cha ukweli, watwanzi wao wabili olagusa malagano mabili. Lagano dimoja dija ditendigwe hana Ulugongo lwa Sinai, dolonga mbuli ya Hajili, na wanage oleleka muutumwa.

25 Hajili kolagusa Ulugongo lwa Sinai luli ako Alabiya, na yolagusa buga da Yelusalemu dili sambi mwiisi, dili muutumwa hamoja na wanage wose.

26 Lakini Yelusalemu ili kuulanga ni buga dikomboligwe, najo dijo mamaetu.

27 Kwavija Maandiko Gang'alile golonga,
“Deng'helela gweye mtwanzi uli mgumba,
Toa lukenze gweye hupatile usungu wa kulela
mwana!

Kwavija wana wa mtwanzi yalekigwe okuwa
wengi

kubanza wana wa mtwanzi yokala na mkasano.”

28 Avo ndugu zangu, mweye mwa wana kwavija vivo viyalongile Imulungu kilawilile, kamba viikalile kwa Isaka.

²⁹ Lakini kamba kipindi kija kiyaleleke mwana ija kamba viwoleleka wana wayagwe, kamdununza ija yaleleke kwa udahi wa Loho wa Imulungu, sambi vivo ili.

³⁰ Lakini Maandiko Gang'alile golonga, "Muwinge mtwanzi yeli mtumwa na mwanage, kwavija mwana wa mtwanzi yeli mtumwa, honda yahazi hamoja na mwana wa mtwanzi yakomboligwe."

³¹ Avo ndugu zangu, siye hatuli wana wa mtwanzi yeli mtumwa, ila twa wana wa mtwanzi yakomboligwe.

5

Siye tulekesigwa kwa Kilisito

¹ Tulekesigwa kwavija Kilisito katutenda tulekesigwe! Gangamaleni na sikumutogole kuwa watumwa kabili.

² Tegelezeni! Niye Paulo nolonga na mweye, mwahatogola kwingila kumbi, Kilisito honda yawafaye chochose.

³ Nolonga kabili, munhu yoyose yotogola kwingila kumbi kolondigwa yagagoge Malagizo gose ga Musa.

⁴ Kamba molonda kutendigwa munoge mgameso ga Imulungu kwa kugagoga Malagizo, baho mwiinega na Kilisito, na muileka ng'hekewa ya Imulungu.

⁵ Lakini siye, totamanila kutendigwa tunoge mgameso ga Imulungu kwa kumtamanila. Kino acho tukibetela ng'hani kwa udahi wa Loho wa Imulungu.

⁶ Kwavija twahailumba na Yesu Kilisito, kwingila kumbi hebu kuleka kwingila kumbi siyo kinhu, kilondigwa ni kumtamanila Imulungu kubitila unogelwa.

⁷ Mweye mukala musang'hana goya! Nani yawagomese kuutogola ukweli?

⁸ Mbuli ayo haitendigwe na Imulungu, yawakemile mweye.

⁹ “Hamila kidogo youtenda usage wose ugongomoke!”

¹⁰ Kwavija muilumba na Mndewa, nogesa kuwa mogesa kamba vinigesa niye. Munhu yoyose yowading'hula hata kamba yahawa nani, munhu ayo kotagusigwa na Imulungu.

¹¹ Ndugu zangu, kamba nogendeleta kuwapetela wanhu kwingila kumbi, habali ning'halu nodununzigwa? Maza ikalile avo kuwapetela kwangu wanhu mbuli ya msalaba wa Kilisito sambi kuwading'hule wanhu.

¹² Maza nolonda wanhu awo owading'hula mw-eye, wahabenigwe vimbigalo wao wenyego.

¹³ Mweye ndugu zangu, mukemigwa ili mulekesigwe. Lakini kulekesigwa kuko sikukuwe kilamuso cha kutenda chochose kimulonda mweye wenyego, ila molondigwa muisang'hanile kwa kuinogela.

¹⁴ Kwavija Malagizo gose ga Musa gotendigwa kwa kugoga lagizo dino dimoja, “Mnogelege miyago kamba viuinogela mwenyego.”

¹⁵ Lakini mwahailuma na kuidafuna wenyego kamba ming'onyo, aho muiteganye sambi muibanange mweye kwa mweye.

Gaja goyolonda Loho na gaja gotulonda siye

¹⁶ Avo, nolonga vino, mbuli zenu zimsang'hana zilongozigwe na Loho wa Imulungu, na aho honda mukweleleze usulukilo wihile uli mgati mmwenu.

¹⁷ Kwavija viulonda usulukilo wihile uli mgati mmwenu hakuitogolela na vija viyolonda Loho wa Imulungu, na vija viyolonda Loho wa Imulungu hakuitogolela na vija viulonda usulukilo wihile uli mgati mmwenu. Vinhu vino vibili haviilumba bule, avo hamudaha kutenda kinhu chochouse kimulonda wenyego.

¹⁸ Kamba mwahalongozigwa na Loho wa Imulungu, aho hamutawaligwa na Malagizo ga Musa.

¹⁹ Sang'hano za wanhu okweleleza usulukilo wihile uli mgati mmwao zijuwika goya, ugoni na uchafu na ugoni ubanzile ng'hani,

²⁰ na kuvitambikila vinyago na uhawi na kuihila na ndwagi na kuyonela migongo na ng'hasiliki na ugila na kuiding'hula na kuigola mna ivibumbila,

²¹ migongo ibanzile na kukoligwa na nyimwilinyimwili ya kukoligwa na mbuli ziyagwe kamba azo. Sambi nowazuma kamba viniwazumile aho haichanduso, wanhu wose otenda mbuli azo honda wengile Muundewa wa Imulungu.

²² Lakini muugima wa munhu yolongozigwa na Loho wa Imulungu vinhu vino vokoneka mgati mmwake, unogelwa na deng'ho na tindiwalo na kufunga umoyo na bazi na moyo unogile na kutenda kija kiyalongile,

²³ uhole, kuitawala mwenyego. Kuduhu Malagizo goleka kuitogolela na gano.

²⁴ Wanhu wose wailumbile na Yesu Kilisito wauwamba unhu waq wa nzambi uli na usulukilo while na magesa gehile.

²⁵ Twahakala kwa kulongozigwa na Loho wa Imulungu, tukweleleze viyolonda Loho.

²⁶ Avo, sikutuigode, sikutuigobole hebu kuyonela migongo.

6

Tuitaze wenyego

¹ Ndugu zangu, mwahamona munhu yoyose katenda nzambi, mweye mulongozigwa na Loho wa Imulungu mzumeni munhu ayo, ili yaleke nzambi zake. Lakini mzumeni kwa uhole, kuno moiteganya ili sikumugezigue.

² Muitaze mna gamagayo, kwa kutenda avo mogagoga malagizo ga Kilisito.

³ Munhu yahayona kinhu, na kuno heli kinhu chochose, koivizila mwenyego.

⁴ Lakini kila munhu yalole goya mbuli zake mwenyego zoyosang'hana. Kamba kotenda mbuli zinogile aho kodaha kuigodela mbuli zako, bila kulola choni kiyatendile munhu iyagwe.

⁵ Kwavija kila munhu kana mzigo wa kupapa mwenyego.

⁶ Munhu yofundizigwa mbuli ya Kilisito kolondigwa waigwelele vinhu vake vose vinogile na mfundiza wake.

⁷ Sikumuivizile, Imulungu hageweziwa, kwavija kija kiyahandile munhu acho chonda yasenge.

⁸ Munhu yohanda kuzinogeza nzambi zili mgati mmwake, mumo kosenga ifa, lakini yahahanda kumnogeza loho wa Imulungu, mumo kosenga ugima wa milele.

⁹ Avo sikutudonhe kusang'hana ganogile, kwavija kamba hatubwela kuchugu, chahavika kipindi cha kusenga tosenga.

¹⁰ Avo twahawa tung'halu tuna kipindi, tuwatedele ganogile wanhu wose, ng'hani ng'hani waetu wamtogole Mndewa.

Kulamuswa na kuzumwa kwa uhelelo

¹¹ Loleni vinyandike kwa helufi ng'hulu kwa mkono wangu mwenyego!

¹² Wanhu olonda koneka wanoga kwa vinhu va kunze, awo olonda kuwananahiza mweye mwingile kumbi, otenda avo kwavija odumba kudununzwa mbuli ya msalaba wa Kilisito.

¹³ Hata waja wengile kumbi hawagagoga Malagizo ga Musa, wao olonda mweye mwingile kumbi ili waigodele kija kitendeke mzing'huli zenu.

¹⁴ Lakini niye noigodela msalaba wa Mndewa wetu Yesu Kilisito wiiyeka, kwavija kubitila msalaba wake vija viwokala wanhu wa mwiisi kumwangu kamba kufa na niye kamba nifa kumwao.

¹⁵ Kwingila kumbi hebu kuleka kwingila kumbi siyo kinhu, kilondigwa kulumbigwa kabili.

¹⁶ Wanhu wose okala kwa kukweleleza nzila ino, Imulungu yawagwee tindiwalo na bazi, vivija kwa waja Waizilaeli weli wa Imulungu.

¹⁷ Avo, munhu yoyose sikuyangaze kabili, kwavija ng'hovu zili mulukuli lwangu mbuli ya Yesu.

18 Ndugu zangu, ng'hekewa ya Mndewa wetu
Yesu Kilisito ikale na loho zenu mweye mose. Ona.

Biblia Kikutu The New Testament in Kutu

copyright © 2014 Pioneer Bible Translators

Language: Kutu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Word For The World

The New Testament in Kutu

This translation, published by Pioneer Bible Translators and The Word for the World, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact www.pioneerbible.org.

NT: © 2014 Pioneer Bible Translators and The Word for the World; OT: © 2019 Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files dated 6 May 2025

b3548da5-0b1c-5f8f-89e7-2d3bc2f58102